

Posudek na bakalářskou práci

Název: Povaha studentské migrace z Krasnojarsku do České republiky na základě analýzy sociálních sítí migrantů.

Autor: Maria Snezhko

Fakulta humanitních studií Karlovy univerzity, Praha 2015, 62 s.

Předkládaná bakalářská práce se věnuje problematice studentské migrace. Zaměřuje se na skupinu studentů z Krasnojarsku. Klade si otázku povahy této migrace, resp. zkoumá, jak tvorba migračních sítí koresponduje s cíli migrace studentů. Data pro svoji studii získala na základě kvalitativní metodologie.

Práce je standardně strukturována. V úvodní části se autorka vypořádává s literaturou. Linie výkladu má dvě těžiště, které jsou gradovány od obecného k dílčímu. Pochvalu zde rozhodně zaslouží jak rešerše literatury k problematice studentské migrace, tak k problematice sociálních migračních sítí a transnacionalismu. Možné by bylo práci strukturovat i jinak. V podstatě obrátit pořadí kapitol. Nejprve promyšlet povahu současných migrací a sociálních sítí a až v rámci nich uvažovat o studentské migraci a následně pojednat kontext migrace z Krasnojarsku, tedy výzkumy a realie, na něž autorka ve své studii bezprostředně navazuje.

Soubor dat vznikl na základě polostrukturovaných rozhovorů. Zde autorka využila svoji pozici insidera. I díky tomu si mohla dovolit zaměřit se na vybranou skupinu migrantů z jednoho města. To pokládám za velmi důležité, protože to pro budoucnost otevírá možnost komparací migrací z jiných částí Ruské federace, kterou jinak v rámci studii autoři chápou jako homogenní prostor. Maria Snezhko vytvořila dostatečně bohatá data k analýze. Dostatečně představila proces tvorby dat a reflektovala svoji pozici ve výzkumu.

Vlastní část práce pak rozdělila do několika kapitol. Členila je induktivně. Nejprve představila důvody migrace, na něž navázala kapitolou o zamýšlených perspektivách informátorů. Na základě těchto dat uvažovala o modelech sebesituování studentů v sociální realitě ČR. Vytvořila modely „pro minulost“ a „pro budoucnost“. Předpokládala, že studenti v prvním období konstruují své sociální sítě v souvislosti s migračními důvody, zatímco současnost je ovlivněna budoucností. Následně si tedy kladla otázku, jak tyto modely souvisejí s povahou sociálních sítí v minulosti a přítomnosti, byť oba časové horizonty spolu souvisejí. Proto se na tomto místě ptám, v jakých ohledech lze uvažovat o personálním překrývání modelů, tedy zda např. studenti, kteří si zvolili ČR jako cílovou zemi v době migrace nadále trvají na této zemi. Podle mne vznik těchto paralelních modelů brání syntéze dat. Otázka je, zda by věci pomohlo, kdyby autorka postupovala opačným způsobem: Tedy nejprve interpretovala, jak migranti reflektují sociální sítě, a až poté modely reflexí sociálních sítí dala do vztahu s důvody migrace a perspektivou v budoucnosti.

V kapitole o sociálních sítích pak autorka respektuje rozdělení na minulost a přítomnost ve vztahu k Českému prostoru, zatímco k Ruskému prostoru časovou rovinu nezavádí (otázka je proč, mělo by být řečeno). Všechny tyto tři kapitoly jsou psány přehledně. Líbí se mi, že Maria mluví o Uniprepu jako o bublině, která konstituovala vztahy pro život v ČR. Kapitola o současných sociálních sítích je pak druhým snímkem, který ukazuje na dynamiku vytváření vztahů. Bohužel, jak jsem uvedla výše, sleduje úplně jiné skupiny lidí. Třetí část pak

potvrzuje vazbu na ruský prostor. I zde je zmíněna dynamika sociálních sítí, ale více rozvedena není. V závěru autorka pak zúročuje své interpretace a odpovídá na výzkumnou otázku.

V celé práci je zřetelná obeznámenost autorky s literaturou. Není to jen úvodní teoretický vstup, ale také dialog s literaturou, který je zřejmý i rovině sběru dat, jejich třídění a interpretací. Na řadě míst autorka propojuje své nálezy s koncepty a nálezy jiných autorů. Zároveň některé koncepty se uplatnily spíše implicitně. Protože mne velice v textu zaujala informace o aktivitách migrantek v neziskovém sektoru, kladu otázku, zda o nich autorka uvažovala v klasifikaci typů sociálních vazeb, bonding, bridging, linking.

Práce Marii Snezhko je poctivá, myslivá, posouvá poznání v oblasti migrace. O tom svědčí i zvládnutá formální stránka textu a jazyka. Moje komentáře k textu je pak třeba chápat jako další promýšlení dat a zkoumané problematiky, tedy možné impulzy pro další práci.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

V Praze 10. 9. 2015

Dana Bittnerová